

Prejemki pogosto bajni tudi tam, kjer je izguba

Plače slovenske podjetniško-upravljalvske elite Med najboljše nagrajenimi tudi predsedniki uprav Save, NKBM in Pivovarne Laško

LJUBLJANA – Prejemki uprav podjetij in nadzornih svetov, ki jih razkrivajo letna poročila 2011, kažejo, da v kar številnih primerih ni tesne povezave med njihovimi zasluži in rezultati družbe.

SILVA ČEH

Nasprotno, rezultati padajo, menedžersko-nadzorniški prejemki pa rastejo; celo takrat, ko so družbe v izgubi in morajo ekipe tudi zato oditi. Včasih tudi prepozno, a so za to celo nagrajene.

Med desetimi najboljše nagrajenimi in plačanimi predsedniki uprav in njihovih celotnih ekip so kar trije, ki vodijo družbe in sisteme, ki so v izgubi. Kranjska Sava ima več kakor 157 milijonov evrov izgube, NKBM 70 milijonov, Skupina Pivovarna Laško 15,3 milijona evrov. Helios sodi med podjetja, ki so v stečajni masi propadlih Zvonov, a je leto končal z 1,3 milijona evrov dobička. Luka Koper lovi ravnotežje tik nad gladino z 0,5 milijona evrov čistega dobička. Istrabenz se lahko pohvali z dobrimi 23 milijoni evrov čistega poslovnega izida, a toliko mu je ostalo, če poenostavimo, po tem, ko je prodal svoji družbi Instalacije in IG energetske sisteme za celih 48 milijonov evrov. Izgubarske luknje so med temi družbami velike, v lastniških povezavah in slabitvah, ki jih terjajo slabe naložbe, pa so včasih videti nerešljive.

A to se pri prejemkih vodilnih prav veliko ne pozna. Povprečni bruto prejemki najboljše plačanih se gibljejo od 16.000 do dobrih 22.000 evrov. Izjemi sta Janez Bohorič in Matjaž Kovačič, saj je njune lanske prejemke lepo zaokrožila še odpravnina; Kovačič je tako, kljub temu da je NKBM pristala v globoki izgubi, prejel v povprečju skoraj 18.000 evrov bruto, Janez Bohorič pa, potem ko je »njegova« Sava lani podvojila izgubo, na 157 milijonov evrov, 26.000 evrov bruto.

Tudi nadzorniki bank niso reveži

Prejemki uprav NLB in Abanke so skromnejši kakor leta 2010. O prejemkih nadzornikov pa se tudi v bančnih družbah zdi, da so tako rekoč neodvisni od stanja v njihovih bilancah. Če se nismo uštel pri seštevanju, so si nadzorniki NKBM prislužili skupaj kar 178.000 evrov, nadzorniki NLB, kjer je treba upoštevati tudi mednarodno sestavo, pa slabih 170.000 evrov. Tudi sicer se zdijo prejemki nadzornih svetov precej neodvisni od rezultatov družb, med dobro nagrajenimi je vsekakor NS NKBM, ki je prejel več kakor 178.000 evrov. Rekorder med nadzorniškimi ekipami je NS Mercatorja, ki ga je lani vodil Robert Šega; 12-članski je lani skupno prejel 235.000 evrov bruto.

Videti je, da nadzorniki vestno upoštevajo priporočila, po katerih so v zadnjem času spet plačani vsak mesec za opravljanje nadzorniške funkcije, pripadajo pa jim tudi sejnine in drugi stroški. Tudi če bi posameznik opravljal zgolj dve nadzorniški funkciji, bi v povprečju lahko dobil kakšnih 3000 evrov bruto na mesec; sejnine in vse drugo bi bili »za povrh«, da ne omenjamo dodatnih funkcij v različnih komisijah.

Nekateri prejemki tudi ekscesni

Naša podjetniška upravljalvska elita se s krizo in njenimi izzivi različno spopada, a pri njenih prejemkih to ni tako jasno izpostavljeno. **Rajko Stankovič**, predsednik Društva **Mali delničarji Slovenije MDS**, ugotavlja: »Nekateri prejemki vodilnih so normalni, drugi ekscesni. Glede na zadolženost podjetja ali sistema bi morali biti vodilni med prvimi, ki bi si morali znižati plače. Vsaj na tistih 'Lahovnikovih' 12.500 evrov bruto.« Tudi z nadzorniki je podobno, tri nadzorne funkcije so lahko že izjemno solidna bruto plača. Stankovič meni, da bi bili profesionalni nadzorniki boljše rešitev, kakor je sedanja, ko najbolj izpostavljeni predsedniki uprav sedijo

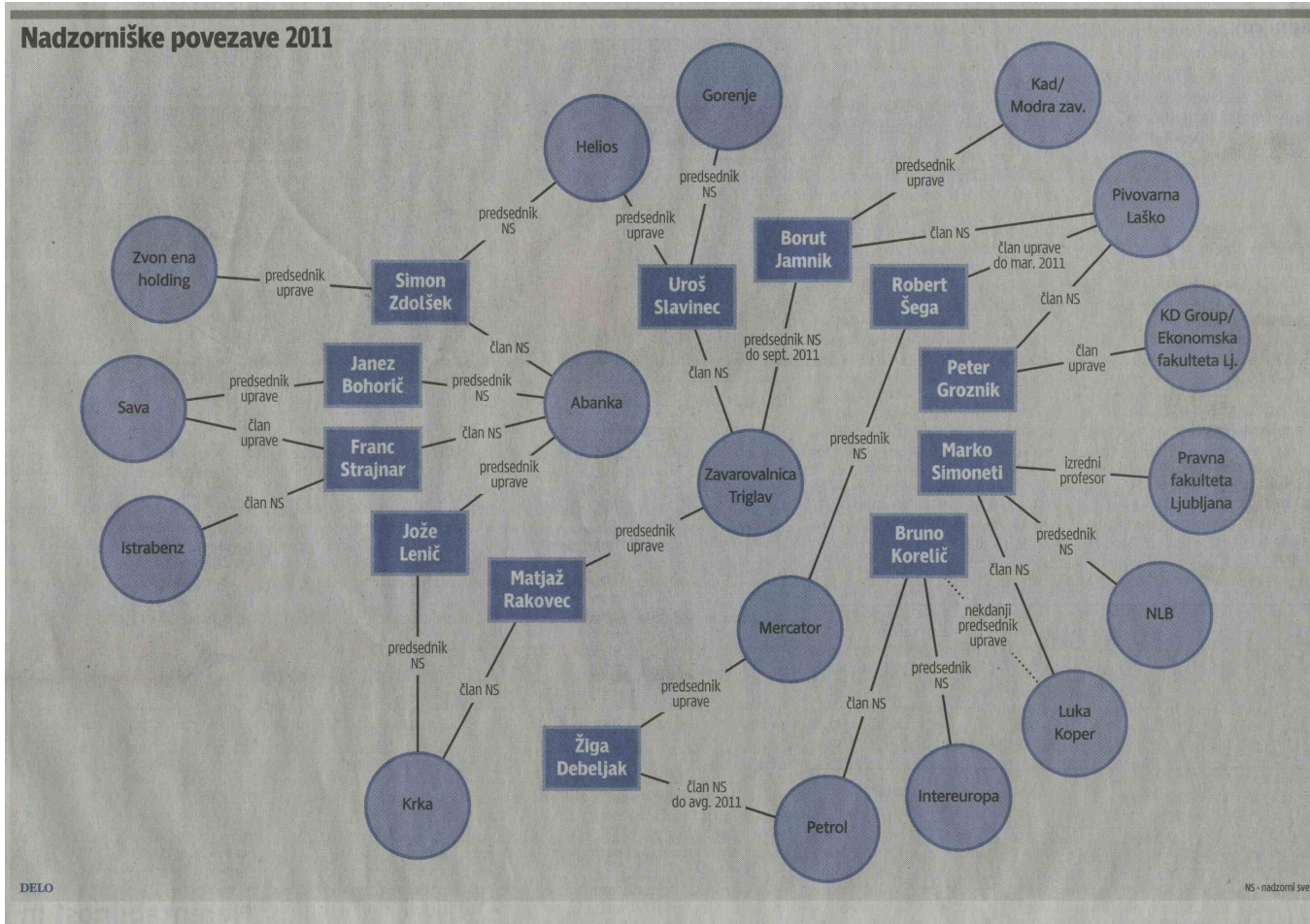
v najbolj izpostavljenih nadzornih svetih nekaterih največjih družb. Sicer pa tudi Stankovič meni, da bi bilo smiselno v državi tako na ravni ministrstev kot stanovskih združenj razmišljati o nekakšnem novem Lahovnikovem zakonu in previsoke prejemke znižati, še zlasti v podjetjih, kjer imajo težave.

Kriza še ni udarila po vodilnih

Ali bi k vsesplošnemu varčevanju, h kateremu se brezkompromisno poziva zaposlene v realnem in zdaj tudi v javnem sektorju, lahko kaj prispevali tudi vodilni v podjetjih (uprave in NS) in si znižali prejemke, še zlasti tam, kjer so izgube iz leta v leto večje? Z ministrstva za gospodarstvo so odgovorili: »Zadeva je v pripravi, zato zdaj ne moremo dati podrobnejših informacij.«

V Združenju Manager menijo, da so se prihodki menedžerjev v zadnjih treh letih občutno zmanjšali. To se z objavljenimi primeri ravno ne ujema. Pri Združenju nadzornikov Slovenije (ZNS) se strinjajo, da so se prejemki nadzornikov s fiksnimi mesečnimi plačili za opravljanje funkcije nekoliko izboljšali, predvsem pa, poudarja **Irena Prijovič**, generalna sekretarka ZNS, plačila nadzornikov zadevajo lastnike.

Kakorkoli, videti je, da se je kriza še najmanj dotaknila prav prejemkov vodilnih. A tudi **Aleksander Kešeljevič**, profesor z Ekonomske fakultete v Ljubljani, meni: »Če so v času konjunkturo slovenski menedžerji participirali z visokimi plačami in nagradami, potem morajo v krizi deliti usodo z drugimi v podjetju.« Tudi on je opozoril na pogosto pasivne in do uprave pretirano prijazne nadzorne svete, ki ji zaradi napačnih odločitev in slabih rezultatov pred krizo nikoli ne zmorejo znatno znižati plače ali jo celo predhodno odpoklicati. »Potrebujemo rešitev, ki je socialno pravična (delitev skupne usode v podjetju) in ekonomsko učinkovita (uskladitev interesov lastnika in menedžerjev),« poudarja Kešeljevič.

Stran / Page: 3

Doseg / Reach: 130000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1039 cm²

3 / 3

